

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

SG
Dir. Macro-Eco. Vraagst. en
Arbeidsmarkt
Team AEB

Ontworpen door

5.1.2e

M 5.1.2e @minvws.nl

Datum

2 november 2022

Bijlage(n)

Commonwealth Fund 2020
rapport & Commonwealth
Fund 2021 rapport & e-mail
met aanvullende vragen van
MLZS

Kenmerk

3424724-1034039-MEVA

nota

(ter informatie)

Paraaf directeur

1 Aanleiding voor deze nota

De resultaten van de Commonwealth Fund survey van 2020 en 2021 zijn afgelopen jaar vrijgegeven aan MinVWS. Deze survey biedt inzichten in de ervaringen en visies op zorg en gezondheid van burgers en biedt hierover een internationale vergelijking tussen 11 Westerse landen. De resultaten voor zowel 2020 en 2021 worden nog gepubliceerd in een vaktijdschrift of elders.

In augustus is de nota ter informatie Commonwealth Fund survey (zie originele nota ter informatie CMWF rapporten) naar de bewindspersonen gestuurd. Naar aanleiding van deze nota zijn er aantal aanvullende vragen gekomen van MLZS. Deze nota gaat in op deze verdiepingsvragen en verduidelijkingsvragen.

Trend van financiële toegankelijkheid en kosten (blz 4, zie originele nota)

De MLZS vroeg om de trend van de financiële toegankelijkheid en kosten in Nederland weer te geven. Wij proberen o.b.v. eerdere Commonwealth Fund Surveys onder volwassen burgers hier wat meer duiding over te geven:

- In 2013 gaven 8% van de respondenten aan problemen te hebben met het betalen van de rekening voor medische zorg. In 2016 was dit 7%.
- In 2020 gaf 5% van de respondenten aan problemen te hebben met het betalen van rekeningen voor medische zorg. Dit is internationaal gezien laag – alleen Verenigd Koninkrijk en Duitsland scoren lager.
- In 2020 zagen we dus een lichte verbetering in de financiële toegankelijkheid van het Nederlandse zorgstelsel. Echter, deze verschuiving is beperkt in de survey.
  - **NB:** Dit is een survey gebaseerd op een steekproef dus wij

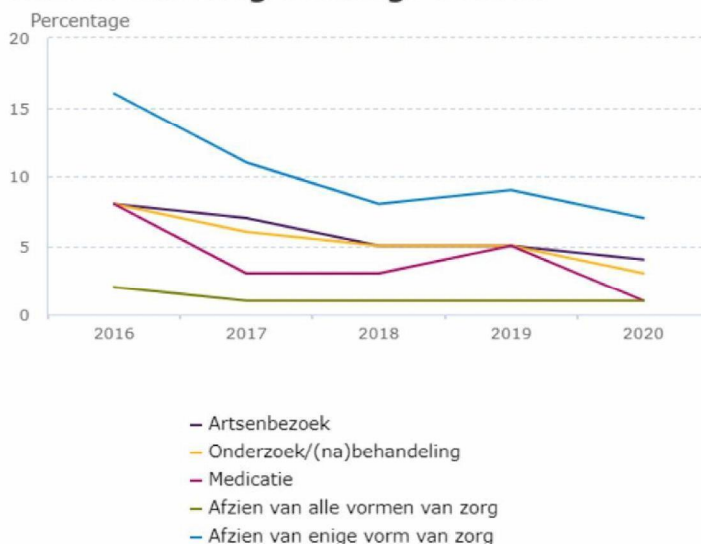
kunnen niet met zekerheid zeggen of deze verschuiving significant is. In 2020 hadden 753 mensen in NL de survey ingevuld.

- o Als we naar het Consumentenpanel Gezondheidszorg kijken van het Nivel dan is een duidelijke trend neerwaarts, dus een verbetering, in de financiële toegankelijkheid van zorg in Nederland. Zie afbeelding hieronder.

SG
Dir. Macro-Eco. Vraagst. en
Arbeidsmarkt
Team AEB

Kenmerk
3424724-1034039-MEVA

Afzien van zorg vanwege kosten

Bron: VZinfo: [Financiële toegankelijkheid: afzien van zorg vanwege de kosten | Volksgezondheid en Zorg \(vzinfo.nl\)](https://vzinfo.nl/financiële-toegankelijkheid-afzien-van-zorg-vanwege-de-kosten/)

Verdieping op zorg en hulp in de thuissituatie (blz. 7, originele nota)

Naar aanleiding van de vraag van MLZS, hebben wij aanvullend over het thema 'zorg en hulp in de thuissituatie onder ouderen' de onderliggende karakteristieken geanalyseerd.

NB: de bevindingen van de verdieping zijn gebaseerd op een laag aantal observaties omdat het een sub-selectie betreft van de totale basisdataset. We rapporteren daarom het aantal observaties in de voetnoten. De resultaten moeten daardoor voorzichtig geïnterpreteerd worden.

Aanvullende analyse 1

Heeft u, vanwege een gezondheidsprobleem, iemand nodig die u helpt met het huishouden, koken, beheren van de dagelijkse medicaties of met de boodschappen?

Van de 65-plussers die op de vraag hierboven antwoord gaven¹ viel het volgende op:

¹ In totaal gaven 158 respondenten aan ze vanwege gezondheidsproblemen hulp nodig hebben.

- vooral 75-plussers geven aan dat ze hulp nodig hebben: 35%. Van de 65-69 jarigen geeft 13% hulp nodig te hebben en van de 70-74 jarigen 14%.
- Vrouwen zijn oververtegenwoordigd met 32% van de vrouwen die aangeven hulp nodig te hebben t.o.v. mannen met 16%.
  - Dit komt waarschijnlijk omdat vrouwen relatief ouder worden dan mannen.
- Respondenten met een slechtere gezondheid geven vaker aan hulp nodig te hebben: 83%.

SGDir. Macro-Eco. Vraagst. en
Arbeidsmarkt
Team AEB**Kenmerk**

3424724-1034039-MEVA

Aanvullende analyse 2

In hoeverre bent u beperkt bij uw alledaagse bezigheden, zoals uzelf voeden, in en uit bed of een stoel komen, aan- en uitkleden, wassen of naar het toilet gaan? Bent u ernstig beperkt, enigszins beperkt of helemaal niet beperkt bij een of meerdere van deze activiteiten?

Van de 65-plussers die op de vraag hierboven antwoord² gaven viel het volgende op:

- 65-plussers met een laag onderwijsniveau geven vaker aan zeer of enigszins beperkt te zijn in hun alledaagse bezigheden t.o.v. ouderen met een middelbaar of hoog onderwijsniveau.
- Meer 75-plussers in vergelijking met 65-75 jarigen geven aan zeer of enigszins beperkt te zijn in hun alledaagse bezigheden.
- Meer vrouwen dan mannen geven aan zeer of enigszins beperkt te zijn in hun alledaagse bezigheden.

Verdieping coördinatie en nazorg (blz. 8, originele nota)

Naar aanleiding van de vraag van MLZS, hebben wij aanvullend over het thema 'coördinatie en nazorg onder ouderen' de onderliggende karakteristieken geanalyseerd.

NB: de bevindingen van de verdieping zijn gebaseerd op een laag aantal observaties omdat het een sub-selectie betreft van de totale basisdataset. We rapporteren daarom het aantal observaties in de voetnoten. De resultaten moeten daardoor voorzichtig geïnterpreteerd worden.

Aanvullende analyse 3

Toen u het ziekenhuis verliet, had het ziekenhuis toen iets georganiseerd of geregeld om ervoor te zorgen dat u nazorg zou krijgen van een dokter of een andere zorgverlener?

Van de 65-plussers die op de vraag hierboven antwoord³ gaven viel het volgende op:

- 70-74 jarigen gaven vaker aan dat nazorg niet geregeld was (31%) t.o.v. van de andere leeftijdscategorieën.
- 65-plussers met een laag of middelbaar onderwijsniveau geven vaker aan geen nazorg te krijgen na ontslag t.o.v. 65-plussers met een hoog onderwijsniveau.
- Mannen geven vaker aan dat de nazorg niet geregeld was (31%) t.o.v.

² In totaal gaven 125 respondenten aan dat ze ernstig of enigszins verhindert zijn in hun alledaagse bezigheden.

³ In totaal gaven 109 respondenten aan dat zij in de afgelopen 2 jaar opgenomen zijn geweest in het ziekenhuis. Hiervan gaven 33 respondenten aan dat er geen nazorg geregeld was.

vrouwen (21%).

Aanvullende analyse 4

Is het in de afgelopen 2 jaar voorgekomen dat een specialist geen medische basisinformatie had of uitslagen van uw huisarts/de plaats waar u gewoonlijk heen gaat voor medische zorg wat betreft de reden van uw bezoek.

Van de 65-plussers die op de vraag hierboven antwoord⁴ gaven viel het volgende op:

- ±15% van de 65-plussers hebben 'ja' geantwoord op deze vraag.
- 65 t/m 69 jarigen geven vaker aan dat dit hen niet is overkomen (87%) t.o.v. 70-plussers (±67%).
- Er zijn geen duidelijke verschillen tussen opleidingsniveau of geslacht.

Aanvullende analyse 5

Is het in de afgelopen 2 jaar voorgekomen dat de huisarts waar u meestal heen gaat voor medische hulp niet geïnformeerd en/of op de hoogte leek te zijn over de zorg die u van de specialist hebt ontvangen?

Van de 65-plussers die op de vraag hierboven antwoord⁵ gaven viel het volgende op:

- Weinig 65-plussers hebben 'ja' geantwoord op deze vraag (rond de 8%).
- 65-plussers met een laag of middelbaar onderwijsniveau geven vaker aan dat huisarts niet op de hoogte was (± 19%) t.o.v. 65-plussers met een hoog onderwijsniveau (9%).
- Er zijn geen duidelijke verschillen tussen leeftijdscategorieën en geslacht.

Uitleg respondenten die aangeven hulp thuis nodig te hebben (blz. 9, originele nota)

De vraag van de MLZS was om een typering te geven van de respondenten die aangeven hulp thuis nodig hebben.

In de nota staan de respondenten omschreven als: 'Voor alle respondenten die hulp nodig hebben bij activiteiten'. De vraag die in de survey is opgenomen, en die deze classificatie weergeeft, is het volgende:

- Heeft u, vanwege een gezondheidsprobleem, iemand nodig die u helpt met het huishouden, koken, beheren van de dagelijkse medicaties of met de boodschappen? (% ja)

⁴ Deze vraag was van toepassing voor 304 respondenten (De respondenten die afgelopen 2 jaar een specialist hebben bezocht, of nodig hadden, en een vaste huisarts(praktijk) hebben). In totaal gaven 54 respondenten aan dat hen dit is overkomen.

⁵ Deze vraag was van toepassing voor 327 respondenten (De respondenten die afgelopen 2 jaar een specialist hebben bezocht, of dat hadden moeten doen, en vaste huisarts(praktijk) hebben). In totaal gaven 28 respondenten aan dat hen dit is overkomen.